

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 9 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger, 15.

LA MISSA DE VERDI.

En Cisco, fill de Vallocbre, que divuit ó vint anys endarrera feya de manobra, are es rich ó al menos ho sembla. Vaig trobarlo dissapte al Principal a l' hora de sortir y encare 'l vaig coneixe y ell á mi també, y aixó que feya divuit ó vint anys que no 'ns haviam vist. Pero la veritat siga dita, era 'l mateix home de sempre, la mateixa cara rústega y torrada de aquell temps, una mica més de tripa, y sobre tot, y aixó es lo que jo no hauria somiat may, anava vestit com un senyor y carregat de joyas.

A la petxera de la camisa duya uns brillants com sigróns: á cada dit de las duas mans un anell, excepció feta dels dits en que n' hi duya dos, y á l' hermilla una leontina gruixuda com un llevant, que fins lo feya anar una mica corvo.

Quan va embestirme casi vá enlluernarme: —Hoi, exclamá al veurem, qualsevol diria que ya no quieres conocer á los amigos...

—Calla... en Francisco ¿es possible? —No, ahora ya no soch en Francisco, ¿sabe? sino D. Pancho. Y, pues, de qué m' hauria servit el haber ido á la América...

—¿Vens de América?

—¿Y pues?... Toma, aquí tens el pasaporte... (Y al dir aixó obri una magnífica petaca y 'm regalá un magnífich y aromátich habano de pam y mitj.) Pero dime, ¿tráeme de dudas, que ó bien yo estoy loco arre-matado, ó 'ls barcelonins habéis perdido la xaveta.

¿Desde quan eso es una iglesia? Afíurate tú que llegué el jueves procedent de Cuba, por la via de Nova York, habiendo visitado Londres, Paris y Reus... y como que desde que vaig anármem á América, atra-legat como he vivido con los negocios no havia anat á missa, al llegar aquí recordant las ensenyansas dels pares, que al cel sigan, dije: Pancho, recordat de l' animeta... y en efecte: veo uns cartelons que decian «Gran missa de Verdi», veo molts devotos qu' entravan; veo que todos seguian la costumbre de Paris de tomá las cadiras á la porta, y como jo soch de aquells que dicen: donde vás Vicente, donde vá la gente, ya me tienes prenent cadira por la cual me piden cinco pesos. Pues señor, ja m' havian dit que 'l clero anava en auge; pero no me afiguraba yo que de oír una missa ne confessen cinco pesos; allá hont antes una cadira costava solo un cuarto senzill.

Y 'l bon Pancho s' aná descantellant per aquest estil, explicant la sorpresa que vá tenir al penetrar á la iglesia y veure que ningú prenia aygua beneyta, que las senyoras anavan tant bonicas y que molts senyors entravan sense treures lo sombrero, y que ningú se senyava, ni s' ajenollava.

No menos va sorprendrel la presencia de Mossen Joan Goula, ab aquella barbassa y vestit de frac, en-

care que va explicarse perfectamente que anés tot negre, tractantse de una missa de difunts.

La presencia de aquella gran massa de cantants y músichs junt al altar, sent aixis que avants uns y altres se colocavan en lo cob sobre l' entrada de l' Iglesia; lo fet de no haverhi en l' altar cap crucifixo ni cap sant sino una decoració á estil de monument del cuevas santo; la circunstancia de no haverse alsat ni l' hostia, ni 'l calze, ni haver fet Mossen Joan pa y trago, y otras molts anomalies per l' estil; y sobre tot la de celebrarse la missa de nit, eran cosas tolas ellas á propòsit per marejar al pobre Pancho, que ab lo seu llenguaje mitj de Vallocbre, mitj de la manigua, anava expressant los duptes que tenia de haver sigut víctima de una gran ensarronada.

—¿Sabes?... Como are estamos en Carnestoltas:

—No, Cisco, no: la missa que s' ha celebrat es de debó y ha de ser aceptable al Deu de las misericordias. Se tracta de las victimas dels terremotos de Andalucía.

—¿Y era la missa per los difuntos?

—No, de aquests se n' encarrega l' iglesia... era pels que han sobreviscut y no tenen un pa á la post. Los teus cinch duros aniran á aixugar las llágrimas de una familia desventurada.

—Entonces los doy por molt ben empleados.

Aquesta conversa ab l' americano no va lograr ni un moment debilitar l' efecte grandios, inmens, inconmensurable que m' havia produhit la interpretació escepcional de la famosa concepció del mestre Verdi, impresió tant gran que duplo tornarla á experimentar cap més vegada, dada la dificultat de tornar á reunir un tal conjunt de elements, com los que van posarse á las ordres de un dels primers, sino 'l primer director d' Europa, 'l mestre Goula.

Lo Requiem de Verdi es més que una joia; es una obra d' art per lo colossal, digne de compararse ab las colossals creacions de Miquel Angel. En ella hi resonan las veus angélicas y las del abisme, hi palpitan l' horror, lo terror, lo sufriment, la majestat y 'l misteri de la vida trasmundana, hi llampega la justicia de Deu, hi lluhén la misericordia y l' esperansa. Si la imaginació humana ha sigut capás de crear un altra vida, idea més ó menos fundada, que ve trasmetentse de generació en generació, lo geni de Verdi l' ha poblada d' armonias, de vagarosas imatjes, de llum, de calor, de sentiment, de majestat y de grandesa. En Aida Verdi es gran; en lo Requiem arriba á la sublimitat.

Pero una obra de tal altura requereix una interpretació corresponent á sa importancia, y 'l dissapte va tenirla.

La dels solos estava confiada á artistas de la talla de la Borghi-Mamo, la Medea Mei, la Torresella y l' Ercoli, y de 'n Gayarre, Figner, Vidal y Meroles.

En la massa hi figuravan los coros dels Teatros del Liceo y del Bon Retiro, la Societat Barcinó, los de varias escolanias, los del Conservatori Barcelonés, los de la Academia dirigida pel mestre Rodoreda y un número regular de artistas y aficionats; las orquestas del Liceo, del Retiro y de Romea, aumentadas per un gran número de altres profesors que van adherirse á la grandiosa manifestació. Entre altres s' hi veya 'l mestre Mañent, que ho sigué de 'n Goula, tocant lo contrabaix.

Al comensarse la missa era imponent l' aspecte que presentava l' escenari.

Puja en Goula á la tarima y en mitj de sepulcral silenei comensa á sentirse l' armonios preludi, seguit del Requiem eternam, al final del qual ressona un bravo entussiasta. Ni 'ls cronómetros més fins donan l' hora ab més precisió.

Vé l' Kyries cantat per la Torresella, la Mei, en Figner y en Meroles, fent lo fondo del quadro la massa coral: una especie de conomico recorre lo teatro. La véu de 'n Figner lluheix extraordinariament: en Meroles se porta com un home, y la Torresella y la Mei semblan dos ángels.

Impetuosa com un huracá ressona la primera estrofa del Dies irae: á la segona l' hi dona un gran realts uns efectes de trompetas y ecos magistralment combinats: es impossible que l' ángel del Judici final ho fassa anar millor. Tercera estrofa: un solo de 'n Meroles, molt bé; quarta estrofa, solo de la Sra. Mei, idem. Quinta estrofa: terceto per la Torresella, l' Ercoli y en Gayarre: espectació general. Aquesta estrofa s' titula Quid sum miser, lo qual tractantse de 'n Gayarre sembla que podria interpretarse «¡qué desgraciado que soch ayu que no cobrol!» Donchs, no senyors, va cantar com si li haguessen donat tot l' or del mon. Grans aplausos. Y vá l' estrofa quinta, preciós quarteto, y vá la sexta, hermós dueto; y á la séptima, en Gayarre sol arriba á feros veure 'l cel. ¡Quina manera de dirlo y de matisar! Aplausos y repetició. En Vidal canta la següent, donant mostrás de las sévas facultats y 'l coro y 'l quarteto acaban lo famos Dies irae de una manera portentosa.

Y no 'n vulgan més de aplausos y d' entusiasmé, durant l' intermedi. ¡Ah, qué gran es la música, quan compleix lo seu objecte, y no s' ha de lligar ab lo convencionalisme que predomina en casi tolas las óperas! La verdadera música es aquella que no té personatjes, ni desarrola arguments, ni sosté dialechs, ni precisa ideas, es aquella que vola majestuosa y sense trabas, per la vaga inmensitat del sentiment!

Durant l' intermedi deya un entussiasta: —¡Quina llástima que en aquesta missa no hi haja sermó!

—¿Y qui fora capás de ferlo?

—En Castelar, me vá respondre.

En efecte, un panegirich de la caritat y de l' abne-

gació, una apoteosis del geni de 'n Verdi, hauria sigut admirable en aquells moments.

La segona part va excedir encare a la primera. L'ofertori, cantat per la Torresella, y l'Ercoli, y en Gayarre y en Merolés va aplaudir-se.

En lo *Sanctus* va explotar una ovació inmensa. Per dues vegades tingué de repetir-se, fins que 'l mestre Goula, al pés de la fatiga y dels llores, va caure extenuat segut a la tarima. La massa coral y orquestral van estar a la altura de 'n Gayarre. Aquell conjunt de formigas aplicadas totas a un mateix objecte pel talent y l'enteresa de 'n Goula, mostraren la forsa de un elefant.

Del *Agnus Dei* per la Torresella, la Mei y 'ls coros varen demanar doble racció y encare no 'n varen quedar tips. Al terceto *Lua eterna* (Mei, Figner y Merolés) va respondre un aplauso general, y la pessa final realsada de una manera que era precis sentir-la, per la Borghi, y executada pels coros que vencián las inmensas dificultats de qu' está plena, coroná dignissimament la grandiosa execució de una obra mestra, magistralment dirigida y magistralment interpretada.

Un consell Sr. Goula: un'altra vegada que dirigeixi la missa, puji a caball com en Prim. Perque vosté no es un director, es un general que triumpfa sempre que vol.

Are, permétinme que confessi la mèva debilitat. Ab obras com la de 'n Verdi, dirigidas per en Goula y executadas per tantas eminencias, entre las quals n' hi conto duas de molt notables, que son l'orquestra y 'l coro, jo, excomunicat y tot, no 'm cansaria d'anar a missa.

¡Ah, capellans, capellans, si vostés no fossen tant egoistas!

No n' hi hauria pocas de animetas qu' eixirian del Purgatori de l'indiferencia, y volant se 'n pujarian al Cel del art!

UN ARTISTA APROFITAT.

Si senyors, jo estudiava per tenor; lo mèu mestre assegurava davant de qualsevol, que arribava al *do* y que 'l sostenia uns quants segons fins ab facilitat, lo mèu cap estava plé de notas, sostenidos, bemols y llarguissims calderons, tot amalgamat: no tocava de péus a terra.

Com a home de teatro anava a pendre café a las Delicias junt ab altres notabilitats a la taula del costat del piano; y al pianista amich de tots nosaltres no 'l deixavam viure.

—Fulanó, toca 'l *Roberto*, alló ¿sabs? *O tu qui riposate*,—deya un aprenent de baix ab una véu de tró.

—No, *la tempesta* d' *Il Trovatore*—afegia un altre que cantava de baritone per afició.

—Fugiu, deya jo—una cosa més dolça, més poética, de més sentiment, en fi lo *Lasciamí partire* dels *Hugonots*.

Y aixis lo xicot no sabent com complaurens a tots, moltes vegadas acabava per tocar alguna pessa de conjunt que acompanyavam *sotto voce* fent mil apassionadas muecas los que teniam pretensions y 'ls profans ab las culletetas y platerets del café.

Tractantse de aquestos últims era qüestió de fer l'important; nos voltavan adulantnos y 'ns preguntavan al mitj d' una conversa:—Tú, com fa aquell tros de la *Lucia*?—ó bé—D' hont es aixó?

A lo que responiam com per distracció y com si 'ns semblés mentida que no ho sapiguessen:

—Home, es de tal punt!

Allí, per altra part era ahont se jutjava als grans artistes. En Gayarre era petit; no tenia taulas; en Massini no podia anar, no se 'l sentia; un gran cantant, pero sense véu. En quant a n' en Maurel, un artista amanerat; es a dir que per nosaltres l'art encare no havia arribat al seu punt de desarrollo y tot era dir:

—Quan vaig fer lo *Faust* a Tarragona...

—A Reus fent lo Marcelo me succehi...

—Si, a Lleyda jo y la fulana eram los únichs.

En una paraula, alló era un criticar y un alabarse qui podia més, que verdaderament no necessitavam los vehins y cadascu 's cuidava de posar en bon lloch los seus talents de tal manera que 'ns ho arribarem a creure de debó.

Y la vanitat no acabava aquí, sinó que tal assegurava que l'havien contractat a Girona per tants duros cada dia; tal altre afegia que havia deixat escapar una contracta pel *Liceo*—sino que, afegia, per are no vull treballar y...

Per ma part jo feya corre las que podia; mes quan vaig fer lo cop, fou un dia que ab la cara més alegre que unas pasquas vaig caure com una bomba ab una contracta per Manresa.

¡O felicita d'il cell! Lloras se promogué una tempestat.

—Me 'n alegro, home, pero a Manresa deuen pagar-te ab una futesa.

—Psé, Dèu n' hi doret.

—Vaja, que sigui l' enhorabona; pero tú, ab lo tèn gení t' hi fastiguejarás; son uns crachs, fins son capassos de xiular-te.

Y aixis, ab tals pronóstichs, anavan desahogant la rabia promoguda per l' enveja que sentian.

Aquella vegada no deya cap bola; lo de la contracta era veritat: me l' havia procurada 'l mèu mestre y devia sortir per primera vegada a las taulas, en lo teatro de Manresa.

Vaig preparar la xistera y ab los cabells a la romana que m' havia deixat creixe, 'm dirigí cap allí fet un artista.

Ple d' esperansas, un cop al carril, somniava ja ab l' ovació que tindria, ja 'm veyá abrassat ab la triple en mitj d' un passatge de sentiment, aclamat pel públich y ab ma reconeguda modestia saludant ab lo cos tirat endavant mentres queyan a mos péus floridas coronas.—¡Ah! deya entre mi, verdaderament tinch lo cor d' artista.

Vingué l' hora esperada, l' ópera de mon debut era la *Lucia*, tot feya sentir un verdader succés musical.

Una hora avants de comensar ja era al quarto ahont lo perruquer y dos ó tres amichs de la companyia m' ajudavan a caracterisarme, l' un me posava una interminable perilla, l' altre 'm pintava 'ls pómulos de vermell, lo baritono m' ajustava una ronyosa capa mentres jo m' untava 'ls mostatxos ab cosmetich; aixis m' anava preparant; pero vaig notar ab certa estranyesa que al untarme, tots no 's podian tení 'l riure, y pensant que no me 'n fessen una de fresca, anava a mirarme en un entelat mirall que tenia al mèu costat, quant lo segon apuntador m' agafa pel bras dihentme:

—Corri preparis que ha de sortir en escena.

En efecte, vaig abandonar lo quarto tot posantme l' espasa.

Surto en escena—¡O mia *Lucia*!

Al moment de dir aquest mot ressoná una inmensa riatllada que 'm desconcertá.—¡Ay, ay! de qué riurá 'l públich.

La triple tot fent muecas que volian demostrar qu' eran d' alegría per ma arribada, m' estava fent signos perque m' hi acostés, dels bastidors també reyan escandalosament y l' apuntador enrabiá ab mitj cos fora de la conxa repelia las frasses que jo esbarat com estava, no atinava a declamar.

Com acabá l' acte es cosa que no ho he sapigut may; la triple féu tot lo gasto; per la mèva part no feya més que obrir la boca y mirar espaterrat. Sort que per altra part lo públich no 's cuidava, més que de riure indecentment sense fer cas dels disbarats que feyam.

En vá dava tortura a l' imaginació per trobar la causa de tant intempestiva brometa, y mirava y remirava tota ma persona sense trobar motius suficients pera rebre aquellas mostrats de 'ls espectadors.

Arribo al quarto enfotismat y la primera cosa agafó 'l mirall. ¡Ah fills meus! A no estar tant cremat, crech qu' hauria esclafat també 'l riure; la mèva cara semblava la d' un *comance*, alló era un quadro pintat de blau, vert, groch y tots los colors del iris; pero sense entonació produhint la fatxa més grotesca que 's pot imaginar; se m' havian ben rifat.

Agafó 'l rentamans y frega que fregarás ab tal rabia que si se 'm posa al davant lo qui havia tingut la gracia d' empastifarme, 'l trinxo a bossins.

L' avis de l' apuntador cridantme pel segon acte me distraigué un xich.

M' haig de rehabilitar, are vé 'l tros de prova per un tenor: vull que totas las riatllas se tornin aplausos pensava posantme 'l xambergó de costat; y com aquell que 's tira de cap a mar, m' adelanto y surto produhint l' esperverament entre 'ls convidats de Sir Ashton. ¡Ab quin alé cantava jo! ¡Ab quina impetuositat deya las frasses! ¡Quina manera més dramática d' agafar la triple al ensenyari 'l contracte per ella firmat! Estava entussiasmat, no 'm faltava més que donar la nota aguda y recullir lo premi del éxit; mes ¡horror, desgracia, calamitat espantosa! De repent la véu me manca y un gall com aquells que se senten a la una de la matinada decideix la lluyta inclinanta en contra mèu.

—¡Burro! —¡Assesino! —¡Quiquiriquich! —¡Fuera, fuera! —¡Tórnate'n a estudi!

Una tempestat no hauria fet tant estrépit com lo xibarrí que promogué 'l públich; alló era una pluja de xiulets y de cops de péus; jo ajupia 'l cap tement a cada instant sentir un cop de patata ó bé algun tronxo de cols y desatinat, sense saber lo que 'm feya, surto de l' escena y del teatro sense ni mudarme de trajo y no paro fins a trobarme ben tancat en lo quarto de la fonda.

L' endemá ab lo primer tren sortia de Manresa ab la por al cos com si 'm perseguissen y ben curat de las mèvas pretensions artísticas.

Al poch temps empenguí altra volta mon antich ofici de caixista, que si no es tant lucratiu com lo de cantant, tampoch está exposat a que un hom' vaja a servir de *blanco* a tot un públich com me succehi a Manresa.

J. R. P.

DISFRESSAS.

Aquell que cada senmana apesara d' estar pelat, s' emborratxa y fá 'l pavana, y sols pensa ab l' anissat, pot disfressarse... de gat.

Aquell que ab cara beata, sempre es a la sagristia, que ni d' ell mateix se fía, y cap pena may lo mata, pot disfressarse... de rata.

Aquell que té 'l fetxe gros, que ni 's cuida de menjar tant sols per no treballar y que sols pensa en fer l' os, pot disfressarse... de gos.

Aquell que totas las horas, seguint algun rostre hermós, l' hi vá sempre per las voras, mitj tímít y mitj confós, aquest, que 's disfressa... d' os.

Aquell que per rés sufreix, y va dret als seus intents, enganyant hasta als parents, y ningú res l' hi coneix, pot disfressarse... de peix.

Aquell que ab lo cap altiu, per tot mou terrabastall, que sols per las donas viu, y no deix correr cap ball, pot disfressarse... de gall.

Aquell tipo vergonyós, que té vehueta de nina, que fins l' hi fan pò 'ls senyors, y que per tot s' amolina, que 's disfressa... de gallina.

Y en fi, aquell marit que diu «afartam y digam moro» mentres que sa dona viu, ab un altre ab gran desdoro, pot disfressarse... de toro.

DEWHET DE REUS.

ESQUELLOTS.

Lo Carnestollas de aquest any ha mort. Al morir ha fet testament, un testament concis, bréu y expressiu.

Conté únicament los següents párrafos: «Deixo a tots los espanyols la facultat de divertir-se. Per lo tant, ja ho sabéu, divertirse.

«Al efecte nombro marmassors y executors testamentaris als Srs. Cánovas y Romero Robledo.»

Lo rey del Xivarri, ó siga 'l Carnestollas de Santa Catarina 'n vá fer una de las sévas, colocant dijous vá fer vuit dias, la friolera de dotze primeras pedras en altres tants punts de la ciutat.

Cada pedra estava dedicada a una celebritat distinta de las que forman la gloria de Barcelona: en Xarau, lo Brut del Born, l' Amalia boja, etc., etc.

L' última que va colocarse, procedia del fetje de un cert senyor que las dú molt grossas.

Ey, are no hi dongan malas interpretacions: lo que dú molt grossas aquest bon senyor son las patillas.

Lo dimecres de condra vá distingirse, com cada any, per lo molt que vá posar en evidencia la religiositat dels barcelonins.

En efecte, eran a mils los que van sortir per anarlo a enterrar.

¡Quina bulla y quinas mostrats de arrepeniment donavan tots!

Alsa, manos, vosaltres que 'us vanagloriéu de tenir corpresos a las masses católicas, a veure si arribéu a poder suprimir l' enterro de la sardina.

Y es molt trist perque 'l banyeta podrá dir que la seva pelegrinació tira molta més gent que no las vestras de Lourdes y de Montserrat.

Lo Sr. D. Lluís Ricardo Fors, antich republicá y després esquerrá, a última hora s' ha fet constitucional. Y constitucional de la fracció de las patillas.

Oh, y lo més bonich, es qu' entrar al partit y comensar a moure carronya a la *Crónica* y a la *Vanguardia* ha sigut tot hù.

Los antichs periódichs de la comunió *confusionista*, podrán ben dir:

—Hostes vingueren que de casa 'ns tragueren.

Se fan grans esforços per impedir que 'l govern conservador no porti endavant lo projectat *modus-vivendi* ab Inglaterra.

Pero tots los esforços resultarán inútils. Los conservadors havian dit que serian proteccionistas... y ja ho veuhem: ho son.

Si senyors, no ho duplin: en aquest particular son proteccionistas... de Inglaterra.

Entre las varias comissions que han anat a gestionar a Madrid se n' hi conta una de diputats provincials.

La componen los Srs. Planas, Rosselló y Mascaró.
—Res, tres pipis, diuhen que deya en Tort y Martorell que volen que fassan aquests tres infelissos? Si al menos m' hi haguessen enviat a mi que tinch alguna talla, jo 'ls asseguro desde are que la cosa no hauria tirat endavant.

—Vosté y qué hauria fet-vosté, criatura?
—Oh, diuhen que vá replicar en Tort y Martorell alsantse de puntetas.... Es que jo me' n hauria dut la pistola.

A Madrid hi ha molts obrers sense feyna. Aixó ho sab tothom.

Lo que molts no saben encare, es que 'l govern, després de reflexionarho moltíssim, ha dit:

—Cap més ocasió com are per establir un bisbat a Madrid, compost de un bisbe que cobrará 111,000 rals, sense las ganguetas que 's proporcioni; 20 canonjes a 12,000 rals per pell y alguns a 16,000 rals; 20 beneficiats a 5,000; una assignació de culto y personal de menors que no baixará de 90,000 y un' altra per gastos de administració que pujará a 20,000, ab ítem més una assignació pel nov seminari ó criadero de capellans, que bè pot calcularse en 100,000 rals.

Total: 778.000 rals anuals.
Més uns 20,000 duros per gastos de instalació.
No veuhen com los treballadors sense feyna —bèn garbellada la cosa— resulta que si pateixen gana es perque volen?

A veure, sinó, perque en compte de tirar per mestres de casas y manobras, no tiravan per capellans, beneficiats, canonjes ó bisbes...

A unas máscaras que ván vestirse ab sotana y barrret de teula ván agafarlas.

Aixó, francament es molt injust.
Perque jo 'l mateix dia vaig veure un capellá vestit de paisá y ningú vá dirli res.

Una de dos: ó á nosaltres se 'ns deixa vestir de capellá sempre que 'ns donga la gana, ó de cap manera 's pot permetre que 'ls capellans, sempre que 'ls convinga 's vesteixin d' home.

Conta un periódich que cada any á Braschet (Flandes) lo dia de Sant Antoni Abat, los vehins matan porch y duhen lo cap á la iglesia.

Lo rector copa la provisió, beneheix los caps de porch, y després lo sagristá se 'ls vá venent á pública subasta, dintre mateix de l' iglesia.

Y tothom se disputa la gloria de adquirir un cap de porch benehit.

¿Comprenen are perque de Sant Antoni Abad ne diuhen Sant Antoni *deis ases*?

La administració del Hospital es un modelo.

Ella podrá permetre que algun malalt que truí a las portas de aquella santa casa haja d' entornarse'n per no tenir un lit, ni siquiera 'l del pare prior ó 'l de la seva majordona, obligat com vé aquell, en calitat de sacerdot, a practicar la caritat cristiana, y tant més quan un malalt, per falta de asistencia pot morir-se.

Lo que no permetrá may l' administració del Hospital, es qu' en lo Teatro Principal, de la seva propietat, encare que no de la seva empresa, una artista qualsevol ensenyi la pantorrilla, un través de dit més de lo que consent lo seu criteri infalible com lo papa.

Aquest any, al igual dels anteriors, la societat francesa de las escolas gratuítas havia anunciat lo seu ball pel dimars de Carnestoltas.

Tot estava previngut, quan á lo millor, la Junta del Hospital se presenta al Comité dels francesos y exclama:

—Alto! Lo ball que vostés volen donar, si 'l comensan lo dimars, no s' acabarà fins al dimecres á la matinada. Es aixis que 'l dimecres ja entrém á la quaresma, ergo jo no puch permetre que vostés ballin y pequin y 's condemnin.

Y 'ls francesos no ván tenir més remey que anticipar lo ball de un dia, contra la costum de tots los anys, en perjudici dels seus interessos.

Una conversa de sabis per posar punt final á la present secció.

—Jo, deya un d' ells, que créu en la metempsicosis, estich convenut de que després de la mèva mort l' ànima se me'n anirá desseguida á ficarse dintre del cos de una bestia.

Y l' altre li responia:
—Home, francament, no veig quina necessitat tens tú de morirte, ni l' ànima de molestar-se.

QUÈNTOS.

Feya temps qu' estava per llogar un tercer pis de una casa del Ensaxne; y á la porta de l' escala hi havia un cartell que deya:

—Tercer piso por alquilar con agua y gas, quinze duros al mes.

Y com que ningú 's presentava á llogarlo, l' amo de la casa pensá en rebaixar lo lloguer; pero com que li dolia fer un cartell nou, consigná la rebaixa en lo cartell antich, quedant aquest redactat de la següent manera:

—Tercer piso por alquilar con agua y gas, quince duros al mes: último precio, trece duros.

Havia anat governador nou á una provincia, y com es natural rebé la visita de tots los caciques.

Un d' aquests tenia una senyora que no caltava gaires punts, la qual, per la seva part aná á visitar també á la senyora del governador nou.

Y parlant de si 'l clima de la capital era ó no era humit, la senyora del cacique, preguntá á la del governador:

—Y á Babia, que tal? ¿Hi falta molta calor?

—¿Cóm s' entén á Babia?

—Ay, ay ¿qué no venen de allá vostés? Donchs, miri, 'l mèu marit, sempre diu que 'ls governadors que 'ns envian aquí, venen de Babia.

Escena electoral:
L' endemá de unas eleccions recriminava un candidat á un elector, perque s' abstenia de votar.

—S' equivoca, diguè l' elector: precisament, ahir vaig sortir de casa ab una candidatura de vosté... Que ho diga aquest, anyadí dirigintse á un amic.

—¿De veras? preguntá 'l candidat ab certa ineredulitat.

—Tingui, y en proba de aixó que encare la duch á la butxaca.

Al baixar en Pep l' escala de casa seva 's topa ab en Pau qu' es un infelís en tota l' extensió de la paraula.

—¿Ahont vás? vá preguntarli 'l primer.

—Home, venia á casa tèva, á tornarte 'ls cinch duros que ahir vás deixarme.

—Es possible... Tant aviat... ¿Que has trobat alguna ganga?

—Si, vaya una ganga... diu en Pau ab tristesa.

Vinch á tornarte la mateixa dobleta que vás deixarme.

—La mateixa ¿y donchs?

—Era falsa.

Un diputat tè la mala costum d' interrompre als demés.

Un dia s' arrisca á fer un discurs, y á las quatre paraulas se *corta* y 's queda sense saber que dir.

—¿Lo que pot la costum! exclama un seu colega. No podent interrompre als altres s' interromp á *si mateix*.

S' alabava un dentista que feya peroratas al mitj de una plassa de arrencar caixals sense produhir cap mica de dolor.

—¿No hi ha ningú que vulga fer la proba? pregunta. Se presenta un pajés, y 'l dentista li diu:

—Pujéu.

Puja 'l pajés, s' assenta, 'l dentista agafa l' eyna, pèga estrabada y surt lo caixal; pero 'l pajés se queda recargolantse y fent uns brams, que fins las casas tremolan.

—Senyors, exclama 'l dentista sense inmutarse: are no 's figurin que aquests crits y aquestas extremituts sigan de dolor... no senyors, son d' alegria...

TRENCA-CAPS.

XARADA.

I.
Me digué ahí 'l Sr. Rius que desde la vall al prat hi baixan á menjar blat una total de perdius: ell y 'l noy gran de la Marta (vull dir aquell dels bigotis) las matan d' amagatotis á pesar de la *dos-quarta*: jo cassanthi l' altre mes una sola 'n vaig matar de *hu-dos-tres*, y 'm vaig trobar una *quart tres* molt *dos tres*.

AGUILETA.

II.

Si per cas la *Tot* no fos tant *hu-hu* y *tres-tres* com es,

fóra tant *segona* ab *tres* que tindria miradós.

JENANI.

MUDANSA.

Un amic mèu m' esplicava ahir vespre en lo Condal un trist recort que guardava de un *tot* que á sa terra anava y al *tot* caygué de *total*.

AREDNABAL.

ACENTIGRAFO.

La *Tot* filla de 'n *Total* vá casarse per Nadal.

J. S. P.

ROMBO.

...
...
...

Omplir los pichs ab llettras que llegidas vertical y horizontalment digan: primera ratlla, una consonant; segona, un animal casulá; tercera, útil de cuyna; quarta, un riu; quinta, una consonant.

DOS GANDULS DE REAL ORDRE.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 — Nom de home.
3 4 1 7 6 2 — Los sastres ne fan.
6 7 5 6 4 — En l' escriptori.
6 4 3 2 — Per fer llansols.
5 7 3 — Un riu.
1 7 — Per heure.
2 — Una lletra.

ALTA PERA.

TRENCA-CLOSCAS.

REGA-ANTON.

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas lo nom de una població catalana que tè ayguas minerals.

USNALFA SORDAP.

GEROGLIFICH.

L
I. XI. X
an

JOANET DE VALLS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Cu-si-do-ra*.
2. ID. 2.ª.—*Re-cor-da*.
3. SINONIMIA.—*Pagés*.
4. ACENTIGRAFO.—*Costa-Costá*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*San Martí Sasgayolas*.
6. LOGOGRIFO-NUMÉRICH.—*Valenti*.
7. CONVERSA.—*Eudalt*.
8. GEROGLIFICH.—*Qui deu deu, deu dos cinchs*.

CLA Y CATALA

LLISSONS DE GRAMÁTICA PARDA

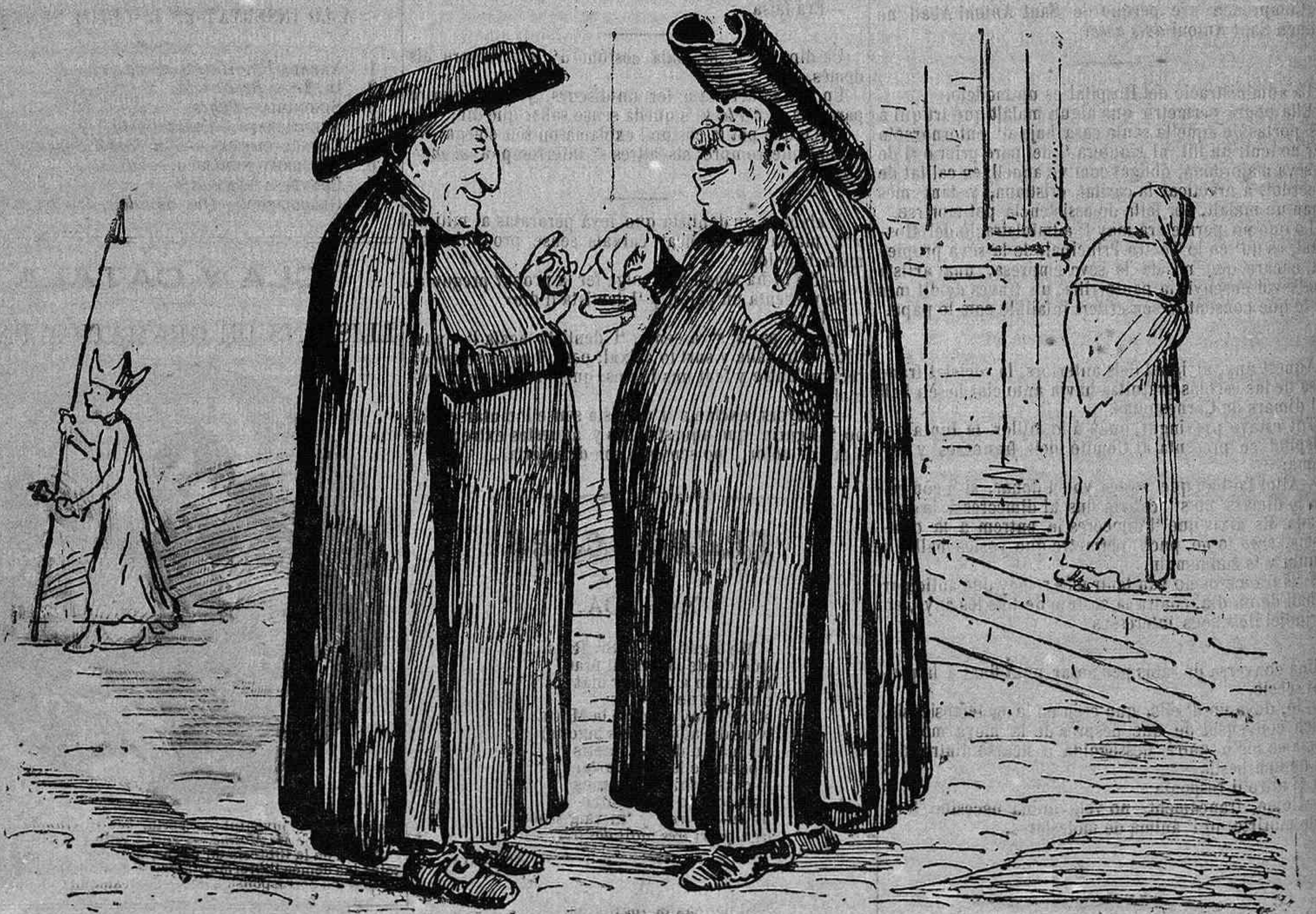

dedicadas á la juventut inexperta, per C. Gumá.—2.ª edició ilustrada, per M. Moliné.—Preu 2 rals.
Se ven en la libreria de Lopez, Rambla del Mitj, 20, y en totas las demás librerías y kioscos de Barcelona y en casa de tots los corresponsals de LA CAMPANA DE GRACIA.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23

Lo verdader carnestoltas.

—Pare Bartoméu, ara comensa la nostra temporada y hém de procurar engrandir lo remat.